

TÜSİAD
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ BAŞKANI
ERKUT YÜCAOĞLU'NUN
YÜKSEK İSTİŞARE KONSEYİ
TOPLANTISI
AÇILIŞ KONUŞMASI

5 Ekim 2011

Haliç Kongre Merkezi, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35

Faks: +90 212.249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

Sayın Bakanlarım,
TÜSİAD'ın Değerli Üyeleri, Sayın Konuklar, Sayın Medya Mensupları,

Yüksek İstişare Konseyi Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mart ayında yapılan Yüksek İstişare Konseyi toplantısından bu yana, ülkemizde, bölgemizde ve dünyamızda çok önemli değişimler yaşandı. O dönemde Türkiye'ye bakarken, birkaç temel eksiklik saptamıştık. Bunlar ekonomideki cari açık, istihdama katılımın düşüklüğü ve bu yapısal sorunların çözümü için gerekli olan mikro reformlardı. Siyasette ise, seçim ve siyasi partiler yasaları ile dokunulmazlıklar meselesi ve Anayasa'nın değiştirilmesi ön plana çıkıyordu.

Bugün tarihin çok hızlandığı bir dönemden geçtiğimiz hissiyatı içindeyiz. Arada bir durup, bazı tespitler yapmak ve bu süreci yönetmek gerekiyor.

Mart ayından beri baktığımız zaman şu önemli tespitleri yapmak mümkün:

Haziran ayında yüksek katılımlı, yurttaşların %95'inin oylarının TBMM'ye yansıdığı bir Parlamento seçimleri yapıldı. Seçmenin yüzde 50'sinin oyunu almış güçlü bir Hükümet kuruldu. %9 olan kadın milletvekili oranı %14'e çıktı. Yalnız, Dünya ortalamasının %20 civarında olduğunu hatırlatmak istiyorum. Vatandaşlarımızın büyük bölümünün tercihlerinin meclise yansımış olması aslında bir fırsat. Henüz biz daha bu fırsatı kullanabilmiş değiliz. Neyse ki yeni yasama yılı açılışında meclis katılım büyük oranda büyük ölçüde tamamlandı.

Yükselen terör katlanılmaz bir noktaya çıktı. Terörün dayattığı şiddet mantığının her türlü diyalog ve gelişme zeminini yok etmesine bir kez daha şahit olduk. Bu vesileyle hayatını kaybetmiş güvenlik kuvvetlerinin, masum vatandaşlarımızın ailelerine ve yakınlarına başsağlığı diliyoruz ve acılarını paylaşıyoruz.

Ve bu dönemde bir diğer önemli gelişme, Türkiye'nin dış politika ağırlıklı bir gündemin içine girmesidir. Bildiğiniz üzere, dış politikada komşularımızla "sıfır sorun" ilkeleriyle başladık Fakat birden İsrail, Yunanistan ve Suriye ile ilişkilerimiz son yıllarda hiç olmadığı biçimde gerildi.

Filistin ve İsrail konusunda Türkiye gayet haklı bir noktada... Ancak vurgulamak lazım ki, bu uluslararası bir sorun. Uluslararası platformlarda halledilebiliyor. Ve bize düşen hukuku öne çıkararak uluslararası desteği yanımıza almak ve yalnız kalmamak.

Kıbrıs'a baktığımızda ise, tam görüşmeler devam ederken, Türkiye Kıbrıs Rum Kesimi'nin açık provokasyonu ile karşı karşıya kaldı. Ve Doğu Akdeniz'de petrol ve gaz arama gerginliği başladı. Türkiye'nin burada da kendi tezlerini daha iyi anlatması ve uluslararası platformlarda varlık göstermesi ve hukuk içerisinde kalarak, paylaşımcı çözümleri gündeme getirmesi de gerekmektedir.

Arap Baharı tartışmalarında hala örnek gösterilen ülke Türkiye. Çünkü halkın çoğunluğu Müslüman ve demokrasi ve laiklik değerlerinin yerleşik hale gelmesinde çok iyi bir örnek. Suriye, Libya ve Mısır'ın, Türkiye modeliyle, zaman içerisinde dünya siyasi ve ekonomik sistemiyle entegre olmaları beklenebilir.

Bu vesileyle hükümetimizin bölgesel güç olma konusunda gayretlerini ve çalışmalarını canı gönülden destekliyoruz. Bu çalışmalarda üzerimize düşeni yapmaya hazırız.

Bu yüksek hedeflere ulaşabilmek için, kendi içimizde kendi geleceğimizi rehin alan sorunları çözmeli, kurduğumuz Türkiye modelini garanti altına almalıyız. Mesela terör sorununun demokratik normlar dahilinde Meclis içinde çözülebilmesini ümit ediyoruz.

Değerli Konuklar ve TUSIAD Üyeleri,

Ufuk turumuza dünya ve Türkiye ekonomisi ile devam edelim.

2007 yılında konut kriziyle ABD’de başlayan küresel kriz, 2011 yaz aylarında bir Avrupa borç krizine dönüştü.

Kamu borçları Yunanistan, İrlanda ve Portekiz’den sonra İtalya, İspanya ve hatta Fransa’yı da etkiler hale geldi.

Avrupa devletlerinin tüm borçları 6.5 trilyon € tutarında. Bu borcun aşağı yukarı yarısı ciddi bir kredi riski baskısı altında. Dolayısıyla, bu riskli borçların bir kısmının ödenmemesi halinde, Avrupa’da kamu kâğıtlarına sahip bankaların hepsi iflas eşiğine gelebilir deniliyor.

Bu krizin yayılmasını önlemek için ise, 27 Avrupa ülkesi çoğu zaman oybirliği ile karar almak durumunda. Fakat ne süratli davranabiliyorlar, ne de kararlı davranabiliyorlar. Krizin siyasi etkileri, siyasetçileri tereddüte sevk etmiş vaziyette. Hem oy kaybetmemek istiyorlar, hem de sorunu çözmek istiyorlar. Fakat herşey gecikmeye başladı.

Bu krizin yayılmaması için kurulan Avrupa Finansal İstikrar Fonu (EFSF) için 440 milyar euroluk bir kaynak büyüklüğü tespit ettiler. Daha henüz bunun onaylarını alamadılar. Fakat bu arada yeni yapılan hesaplar aslında, bu paniğin engellenmesi için, fonun 1 trilyon euroya yükselmesi gerektiğini söylüyorlar. Bu çerçevede Yunanistan’ın temerrüde düşmesine kesin gözüyle bakılıyor.

Yunanistan’ın Euro’dan çıkmasının maliyeti hesaplanmış vaziyette. Eğer Yunanistan Euro’dan çıkarsa daha birinci senesinde milli gelirinin %50’sine yakını kaybetme ihtimali var. Dolayısıyla bu da bir çözüm değil.

Görülüyor ki, Avrupa’da uzun süre bir canlanma olamayacak. Eğer bunun getireceği politik ve sosyal sorunları düşünürsek, Türkiye’nin bundan etkilenmemesi mümkün değil.

ABD’ye bakıyoruz, o da krizi atlattı. Büyüme yok, işsizlik %9 seviyelerinde... Bütçe açıkları, borçlanma had safhada. Sonsuz bir parasal genişleme de var, faizler 0... Buna rağmen tüketim harcamaları artmıyor. Tüketici güveni de son 2 yılın en düşük seviyesinde. Parasal genişlemenin yol açacağı enflasyon kimsenin umurunda bile değil.

Herkesin büyüme lokomotifi olarak gördüğü, ümit bağladığı Çin, daha geçen hafta “sert bir yavaşlama” eğilimine girdi.

Dünya ekonomisinin dengeleri bozulmaya devam ediyor. Küresel ekonomide muhtemel bir daralmanın gerçekleşmesi halinde, bunun Türkiye ekonomisi üzerindeki etkileri karşısında

hazırlıklı olmamız gerekiyor. Dünya ekonomisinin 2000'li yıllardaki parlak görünümüne artık uzun bir süre geri dönemeyeceğiz.

Kendi içimizde hazırlıklı olmamız gereken hususların başında dış ticaret açığımız geliyor. Ana ihracat pazarlarında böyle daralmalar beklenirken, acaba dış politikanın desteğiyle açılan yeni pazarlardaki kazancımız bu kayıpların ne kadarını telafi edebilecek?

Bildiğiniz gibi 70 küsur milyar dolarlık bir cari açığımız var ve bu milli gelirimizin %10'una yaklaşıyor.

Küresel kriz panikten dolayı doların değerini arttırıyor. Bütün dünya paraları gibi Türk lirasının değeri düşmeye devam ediyor. Bu her ne kadar dış ticaretimizi kısa vadede olumlu etkilese bile, bu sadece konjonktürel bir durum. Yani yapısal sorunlar halledilmiş değil. Kaldı ki €/ \$ paritesinin \$ lehine seyrediyor olması, ithalatını \$, ihracatını € üzerinden yapan Türkiye'nin dış ticaretini olumsuz etkiliyor.

Türkiye'deki dış ticaret açığının, üretimin ithalata bağımlılığı ve enerji faturamızla açıklandığını biliyoruz. Cumhurbaşkanımız geçen gün TBMM açılışındaki konuşmasında, 1 dolarlık ihracat için 82 cent ithalat yaptığımızı belirtti. Bu sorunu çözmek için tek tek sektörlerin teknolojik yapıları ve girdileri üzerine incelemeler yapmak gerekiyor.

Dış ticaret açığının düşürülmesi için Sanayi Bakanlığımız ve Ekonomi Bakanlığımız çok ciddi programlar hazırladılar. Sanayi Stratejisi bu alanda önümüzde bir rehber olarak duruyor. Bize düşen görev ise sektörel çözümler ~~çizimler~~ ile hazırlanıp hükümetle bunları tartışabilmek ve bu sürece sahip çıkabilmektir.

Ekonomimizin üstünlüklerini kullanarak Türkiye'nin dış ticaret profilini değiştirmekten bahsediyoruz. Bütçe yönetimimiz başarılı, faiz dışı fazla veriyoruz. Dış borcumuz düşük. Enflasyon nispeten kontrol altında. Faizler düşük seviyede. Türk Lirası'nın değerinde ciddi bir düzeltme oldu. İç talep sayesinde büyüme hızlı ve birçok konuda da iyiye giden bir ekonomik tablo yaşadık. İşsizlik oranı bile kriz öncesi seviyelerine dönmüş durumda.

Güçlü büyümenin getirdiği ciddi bir vergi geliri var. Vergi gelirlerinin bir kısmını orta vadede üretim, verimlilik ve katma değer artışı sağlayacak yatırım ve inovasyon çalışmalarını desteklemek için kullanabiliriz.

Değerli Konuklar, Değerli TÜSİAD Üyeleri,

Türkiye kriz sonrasında ülkeler arasında işbirliği ve koordinasyon için kurulan G20 platformunun bir üyesi. TÜSİAD da G-20 içerisinde B-20 olarak bilinen özel sektör yapılanması içerisinde gayet aktif bir rol almış durumda. Cannes'da yapılacak küresel yönetim çalıştayı TÜSİAD yönetecek ve sonuçlarını da G-20'ye sunacaktır.

Yarın yine burada çok önemli bir toplantı olacak ve TÜSİAD buna evsahipliği yapacak. Konu küresel enerji politikasındaki riskler ve ülkelerin buna karşı alacağı tutumlarla ilgili bir simülasyon çalışması. Belki türünün ilki olan bir çalışmayı izleyeceğiz.

TÜSİAD'ın 40 yıldır üstlendiği öncü rolünü, bu sene yeni bir atılımla devam ettirdiğini görüyoruz. VİZYON 2050 çalışması geçen hafta kamuoyuna sunuldu. Sürdürülebilir büyüme perspektifi ile gündemimize gelen bu konu yeni bir vizyoner bakış getiriyor. Sektörlerimizin içerisindeki çalışmalarla bu vizyon tamamlanacaktır. Bu vesileyle TÜSİAD yönetimine ve Sayın Başkanımıza bu girişimlerinden dolayı teşekkür ediyorum. Bunların içinde bulunduğumuz konjonktür içerisinde yapılması çalışmaların önemini artırıyor.

Sizleri üzmem için bunları anlatmadım. Ama endişe seviyesini biraz realist bir şekilde artırmak istiyorum. Çünkü hakikaten Türkiye eski Türkiye değil. Küresel ekonomiyle son derece içiçe girmiş bir vaziyette ve bundan sonra da herhalde Türkiye'deki ekonomik konuların değerlendirilmesinde belki de %70'e yakın bir etki bize yurtdışından geliyor olacak.

Dünya ekonomisi üzerinde kara bulutlar dolaşüyor. Türkiye krizin yaralarını sardı ve belli bir büyüme rayına da oturdu denebilir. Bölgesinde giderek güçlenen bir ülke konumunda. Geleceğe de iyimserlikle bakması için birçok nedeni var. Bunların başında genç nüfusu ve bu nüfusu eğitebilme potansiyeli yatıyor. Yapıp yapamayacağımızı bilmiyoruz, ama bu potansiyel ortada duruyor. Bu nedenle, bu olumlu özelliklerin Türkiye'yi daha ileri taşıması gerektiğini düşünüyoruz. Bir engel çıkarsa içimizden çıkacak diye düşünüyoruz.

İstikrarlı bir siyasal yapının, hakiki bir hukuk devleti olmanın ve gelişen bir ekonominin anahtarlarının Meclis'te olduğuna inanıyor ve yeni Meclis'in, yeni dönemde sağlıklı bir başlangıç müjdesi verdiğine bütün kalbimizle inanmak istiyoruz.

Bu kısa ufuk turunu benimle birlikte yaptığınız ve beni sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.